

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Standaarden informatievoorziening strafrechtsketen

Overzicht ten behoeve van ketenpartners,
leveranciers en ontwikkelaars.

MVenJ/DGRR/DVB
Datum: 1 november 2014

Colofon

Afzendgegevens

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
DVB - Afdeling
Keteninformatisering

Contactpersoon

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj
C.H.J. Willemsen
beleidsadviseur

Bijlage(n)

M 06 52 87 24 95
c.willemsen@minvenj.nl
Lijst met ketenafspraken,
standaarden en
referentiedocumenten

Auteurs

C.H.J. Willemsen

Inhoud

VOORWOORD	7
INLEIDING	8
STAND VAN ZAKEN	8
DE 'ARCHITECTURE REPOSITORY' VAN DE STRAFRECHTSKETEN	11
GEBRUIK VAN HET OVERZICHT VAN STANDAARDEN	12

Voorwoord

Voor u ligt de tweede versie van het overzicht van ketenafspraken, standaarden en referentiedocumenten die van belang zijn voor ketenpartners, leveranciers en ontwikkelaars van de informatievoorziening in de strafrechtsketen. Ons collectief geheugen schiet wel eens tekort als er een nieuw project wordt gestart en de projectleider vraagt zich af waaraan hij zich te houden heeft als het om wetgeving, begrippen, processen, techniek en organisatie gaat. Vaak staat het wel ergens (elektronisch) beschreven doch is het de vraag om de informatie volledig en actueel is. Nu we binnen het domein van Veiligheid en Justitie, kerndepartement en ketenpartners, samen werken aan het op orde krijgen van de informatiehuishouding is het des te meer van belang dat we snel inzage hebben in afspraken over de wijze waarop we omgaan met gegevens.

Deze tweede versie van de 'ketenafspraken-, standaarden- en referentiedocumentenlijst' is als handout door mijn afdeling opgezet om u als projectleider, architect en beleidsmedewerker te helpen in de wirwar van afspraken die op het terrein van de informatievoorziening in de strafrechtsketen van belang zijn. Naast de standaarden zijn nu ook referentiedocumenten toegevoegd; deze hebben een informeler karakter in die zin dat niet expliciet is vastgesteld dat deze gebruikt dienen te worden. Vanuit DGRR bevelen wij het gebruik van de referentiedocumenten evenwel aan om de samenwerking in de keten te bevorderen. Verder is het framework van Togaf gebruikt en vormen de documenten onderdeel van de 'architecture repository'. Op het strafrechtsketenportaal en op de Viadesk-samenwerkruimte van de werkgroep architectuur, vindt u de elektronische versie waarin u kunt klikken en sorteren op alle aspecten van de afspraken. Aldaar wordt de actuele stand bijgehouden. Van deze brochure verschijnt periodiek een nieuwe versie. Mocht u verbeteringen en aanvullingen zien, dan zijn deze welkom bij de beheerder van het strafrechtsketenportaal (srk@minvenj.nl) van de afdeling Keteninformatievoorziening.

Daan de Koning,

Hoofd Keteninformatievoorziening
Ministerie van Veiligheid en Justitie,
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving,
Directie Veiligheid en Bestuur

Inleiding

De informatievoorziening strafrechtsketen betreft meer dan de afzonderlijke schakels, oftewel de organisaties die samen de keten vormen en de ketens die daar aan raken (zoals de vreemdelingenketen en de jeugdketen). Om gegevens efficiënt en effectief te kunnen delen, is het nodig dat er gemeenschappelijke bouwstenen zijn zoals begrippen, definities, afkortingen, normen, standaarden en afspraken. Afspraken zijn daarbij invullingen van normen en standaarden specifiek voor het domein van de strafrechtsketen en/of MVenJ waarmee nadere invulling van keuzes worden overeengekomen. Hierbij wordt aangesloten bij de opdracht van het CIO-raad voor het MVenJ-brede thema Architectuur en standaarden die luidt: "Architectuur en standaarden binnen VenJ inzetten om samenhang, interoperabiliteit en sturing op de informatievoorziening te bevorderen en te optimaliseren en eventuele verspilling te verminderen en bestaande systemen effectiever en efficiënter inzetten". Zowel bij de start van een informatiseringsproject als bij de structurele samenwerking is er behoefte aan eenduidigheid zodat we elkaar begrijpen en niet telkens het wiel opnieuw hoeven uit te vinden. Verschillen kunnen en mogen er zijn als we deze maar van elkaar weten en we de 'stekkers' hebben om aan te kunnen sluiten.

Een knelpunt is dat het inzicht in deze gemeenschappelijke kaders ontbreekt, de bouwstenen verspreid over de organisaties en websites zijn en we voor een nieuw project niet met een druk op de knop kunnen zeggen: "Hier moet je je aan houden". De gedachte is derhalve naar boven gekomen om de begrippen, normen, standaarden en afspraken die gelden voor ketenpartners, leveranciers en ontwikkelaars van de informatievoorziening in de strafrechtsketen in te bedden in de MVenJ-brede afspraken en deze in kaart te brengen. Dit document geeft daar invulling aan. De voorliggende lijst van standaarden dient om bij de start van een project te worden gebruikt en ook tijdens de levensduur van een interface of voorziening te worden toegepast.

Stand van zaken

De afgelopen jaren is al veel tot stand gebracht. Zo geven diverse wetten al aan veel begrippen een inhoud doch kan elke ketenpartner er daarnaast een eigen jargon op nahouden. Het gegevenswoordenboek strafrechtsketen kan daar inzage in geven. Ook zijn er in de strafrechtsketen afspraken gemaakt en zijn er overheidsbrede standaarden beschikbaar. Doordat de standaardisatiecommissie Justitie na 2009 niet meer bijeen gekomen is, is de status van de door hen beheerde standaarden ietwat verouderd. Meer en meer zijn standaarden op rijksbreed niveau vastgelegd zoals door het Forum Standaardisatie, deels gevoed vanuit MVenJ.

Belangrijkste vindplaatsen van relevante standaarden:

- Strafrechtsketen: samenwerkruimte Viadesk Werkgroep Architectuur en strafrechtsketenportaal (<http://url4u.nl/srk>)
- MVenJ: Rijksportaal-MVenJ-Facilitair-ICT en informatievoorziening-Informatisering-Standaarden
- Forum Standaardisatie: <https://lijsten.forumstandaardisatie.nl>
- Wetten: <http://wetten.overheid.nl>

- Overzicht kaders Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk 2013, deel 2. Beleidskaders Informatievoorziening Rijk

Open en gesloten standaarden

Er bestaat in Nederland een College Standaardisatie en een Forum Standaardisatie die zich richten op (open) standaarden voor elektronische gegevensuitwisseling tussen de overheden onderling en tussen overheden, bedrijven en burgers. Het gaat daarbij om standaarden waarmee gegevensuitwisseling over organisatiegrenzen heen kan plaatsvinden. Een koppelvlak (interface) of uitwisselingsformaat (bestand) van een ICT-systeem moet volledig conform het betreffende specificatiedocument zijn geïmplementeerd. Alleen dan is vlekkeloze gegevensuitwisseling met andere systemen die de standaard ondersteunen mogelijk. Daarbij zijn gesloten en open standaarden te onderkennen. De openheid van een open standaard heeft betrekking op het standaardisatieproces. Het gaat daarbij om laagdrempelige beschikbaarheid van documentatie, geen hindernissen op basis van intellectuele eigendomsrechten (bijv. geen patent royalties), inspraakmogelijkheden, en onafhankelijkheid en duurzaamheid van de standaardisatie-organisatie.

Het College en het Forum beheren voor Nederland de lijsten met open standaarden. Het gaat om aanbevolen (gangbare) en verplichte ('pas toe of leg uit') open standaarden. De doelgroep is de (semi-)overheid inclusief de sectoren onderwijs en zorg. Het kabinet stelt open standaarden als norm. Open standaarden dragen ten eerste bij aan interoperabiliteit. Door open standaarden verbetert de digitale communicatie tussen overheden onderling en ook tussen overheid, bedrijven en burgers. Daarnaast zorgen open standaarden ervoor dat keuzevrijheid is geborgd. Open standaarden zijn naar hun aard namelijk niet software-specifiek en kunnen door iedere leverancier worden ingebouwd. Een en ander leidt tot kwalitatief hoogwaardige en kostenefficiënte informatie-uitwisseling.

Naast deze open standaarden zijn er gesloten standaarden, rijksbreed, voor MVenJ en strafrechtsketenspecifiek waarvoor de genoemde voorwaarden niet opgaan doch waarmee de beoogde voordelen eveneens kunnen worden gerealiseerd.

I-diensten en I-voorzieningen

Standaarden kunnen leiden tot het inrichten van een dienst of voorziening die aan de standaard inhoud geeft. Rijksbreed worden deze diensten/voorzieningen daartoe in een zgn. rijksregister onderkend (zie versie 0.79 d.d. 10 juni 2013, zie www.wikixl.nl). Voor de standaarden die van belang zijn in de strafrechtsketen doet deze samenloop van standaard en dienst/voorziening zich met name voor bij de informatie-architectuur en de technische architectuur. In dat geval kunnen enkele aanvullende kenmerken een rol spelen zoals kernfunctionaliteit en doelgroep. Voor de overzichtelijkheid van de lijst is daar thans geen invulling aan gegeven.

Onderkende thema's

De standaarden zijn in de lijst gesorteerd naar de aandachtsgebieden die bij MVenJ worden gehanteerd. Voor de strafrechtsketen zijn de standaarden gegroepeerd naar thema's die nu en straks spelen. Daaraan kunnen in de toekomst nieuwe thema's worden toegevoegd zoals 'Governance' en 'Organisatie'. De thema's hebben de volgende betekenis:

<i>Thema</i>	<i>Betekenis</i>
Beheer- en ontwikkelproces	Het gebruiken van tools in de fase van het ontwikkelen en het beheren van ketenvoorzieningen.
Beleids- en bedrijfsproces	Het ondersteunen van de beleids- en bedrijfsprocessen op basis van wet- en regelgeving.
Informatiearchitectuur	Het richting geven aan de ketenarchitectuur met principes op basis waarvan ketenvoorzieningen kunnen worden ontwikkeld.
Interoperabiliteit	Het accuraat bepalen van de betekenis van uit te wisselen gegevens zodat informatie ontstaat die zinvol is voor de eindgebruikers van de ketenvoorzieningen
Documentgegevens/format	Het uitwisselen van elektronische documenten en formulieren in de authentieke vorm.
Technische infrastructuur	Het bieden van een technische, veilige onderlaag die niet specifiek is voor de ketenvoorzieningen doch wel nodig is om deze te kunnen realiseren.
informatiebeveiliging	Het op betrouwbare wijze kunnen uitwisselen van gegevens; beschikbaar, exclusief en integer.

Betekenis van de kolommen in de lijst

<i>Metagegeven</i>	<i>Betekenis</i>
ID-MVenJ	de code die binnen MVenJ wordt gebruikt om de standaard aan te duiden
Naam	een korte naam
Omschrijving	een aanduiding van de betekenis of reikwijdte
Toelichting	een toelichting op het doel van de standaard en de toepassing
Domein	architectuur, programma/project, wetgeving, beveiliging, beheer, e.d.
Vastgesteld (Geadopteerd) door	de organisatie die de standaard (binnen MVenJ of daar buiten) heeft vastgesteld om te gebruiken
Beheerorganisatie	de organisatie die de standaard beheert en/of auteur van de standaard is
Beheerfunctionaris	de functionaris voor zover beheert binnen MVenJ
Aard	pas toe of leg uit (PtLu) (comply or explain), gangbaar, wet
Datum versie	laatste datum van aanpassing van de standaard
Statuscode	actueel, verouderd, onderhanden
Status toelichting	als niet actueel dan volgt een toelichting
Status check	wanneer bezien wat de status en vindplaats van de standaard is
Vindplaats	een link naar de plaats op het intranet, een samenwerkruimte, rijksweb of het internet
Vindplaats extern	als de standaard is gebaseerd op een externe standaard
Tevens i-dienst	ja of nee als het ook een i-dienst of voorziening betreft naast een standaard
Geel gearceerd	de afspraken die de CIS heeft vastgesteld en waar DGRR/DVB/KIV jaarlijks op toe ziet dat deze actueel zijn en worden nageleefd in de strafrechtsketen

De 'architecture repository' van de strafrechtsketen

Deze brochure geeft een overzicht van de ketenafspraken, standaarden en referentiedocumenten die in de informatievoorziening van de strafrechtsketen een rol spelen. Gekozen is voor de structuur van TOGAF – Architecture Repository (AR) om de diverse documenten een plaats te geven. De AR als geheel bevindt zich op een netwerkschijf van DGRR/DVB/KIV. Relevante componenten van de AR zijn in dit verband:

- Reference Library (RL); richtlijnen, templates, sjablonen e.d. om het maken van (nieuwe) architecturen te versnellen. Dit bestaat uit intern tot stand gekomen producten (MVenJ, DGRR, WAS, e.d.) en externe producten (interdepartementaal, bedrijfsleven of andere organisaties). Denk bijvoorbeeld aan een overzicht van organisaties die standaarden beheren en best practises.
- Standards Information Base (SIB); standaarden waaraan (nieuwe) architecturen moeten voldoen zoals rijksbrede standaarden, geselecteerde, gedeelde en aangekochte producten en diensten. Dit bestaat eveneens uit intern tot stand gekomen producten (MVenJ, DGRR, WAS, e.d.) en externe producten (interdepartementaal, bedrijfsleven of andere organisaties). Denk daarnaast ook aan wet- en regelgeving. Qua aard zijn deze standaarden te verdelen in:
 - bedrijfsstandaarden: rollen, actoren, beveiliging, besturing
 - gegevensstandaarden: interoperabiliteit, codering, eigenaarschap, toegang, duplicering
 - applicatie standaarden: toegang, presentatie, interface
 - technologie standaarden: hardware, software, -ontwikkeling

Documenten zijn als volgt te onderscheiden:

- Ketenafspraken; standaarden (in pure vorm geadopteerd of nader ingevuld) waar de informatievoorziening in de strafrechtsketen aan dient te voldoen en die expliciet zijn afgesproken binnen de Rijksoverheid (College Standaardisatie), MV&J (o.m. Bestuursraad, pSG) dan wel de CIS. Dit kan zijn: comply or explain.
- Standaarden; documenten tot stand gebracht om op een bepaalde manier (samen) te werken en de basis (kunnen) vormen van een ketenafpraak of daarin geadopteerd zijn.
- Referentiedocumenten; documenten tot stand gebracht om op een bepaalde manier (samen) te werken doch die niet expliciet zijn afgesproken binnen de Rijksoverheid (College Standaardisatie), MV&J (o.m. Bestuursraad, pSG) dan wel de CIS. DGRR/DVB/KIV dan wel een ketenpartner gebruikt deze of beveelt deze aan. In concreto: nuttige documenten die DGRR aanbeveelt om toe te passen

De relatie tussen de componenten en de documenten is als volgt:

Documenten→ Componenten↓	Ketenafspraken	Standaarden	Referentiedocumenten
Reference Library	X	√ (voor zover niet expliciet afgesproken)	√
Standards Information Base	√ (incl. geadopteerde standaarden)	√ (voor zover als ketenafpraak geadopteerd)	X

Gebruik van het overzicht van standaarden

Als voorwaarden voor de opname en gebruik van een standaard gelden:

- 1 De standaarden zijn vastgesteld door Coördinatiegroep Informatievoorziening Strafrechtsketen (CIS) of een hoger gremium zoals de bestuursraad van MVenJ en/of de (rijks)overheid.
- 2 Standaarden worden niet als 'bevroren' document in het overzicht opgenomen doch als een link naar een website. Hierdoor zal de lijst minder snel aan actualiteit verliezen.
- 3 Waar de status op 'verouderd' of 'onderhanden' staat, dient men contact op te nemen met de beherende organisatie dan wel de auteur om te vernemen of de standaard nog geldig is dan wel op termijn wordt aangepast.
- 4 Als een standaard niet kan worden gevolgd, dient dit te worden doorgegeven aan de beherende organisatie. Zij kan dan bezien of aanpassing van de standaard nodig is.

Toezicht op het gebruik van een standaard

DGRR/DVB/KIV voert governance over de ketenafspraken, houdt daartoe de lijst actueel en ziet er jaarlijks op toe dat de (twaalf, geel gemarkeerde) afspraken in de strafrechtsketen worden onderhouden en nageleefd. Voor de overige standaarden die buiten de strafrechtsketen zijn vastgesteld, houdt zij geen actief toezicht. Mocht blijken dat een partner in de strafrechtsketen de overige standaarden niet toepast of uitlegt zoals afgesproken, dan kan DGRR/DVB/KIV dit in de betreffende gremia aan de orde stellen.

Onderhoud van dit overzicht

Opmerkingen over de opgenomen standaarden kunnen bij de beherende organisatie/functionaris worden ingediend zoals opgenomen in de desbetreffende kolom. Opmerkingen over het overzicht op zich zijn welkom bij de beheerder van het strafrechtsketenportaal, srk@minvenj.nl. Het overzicht wordt periodiek (twee maal per jaar) doorgenomen op actualiteit zichtbaar in de kolom 'status check'.

Onderhoud van dit overzicht

Opmerkingen over de opgenomen standaarden kunnen bij de beherende organisatie/functionaris worden ingediend zoals opgenomen in de desbetreffende kolom. Het overzicht wordt periodiek doorgenomen op actualiteit zichtbaar in de kolom 'status check'. De laatste versie van het overzicht is terug te vinden op (rijksportaal) <http://url4u.nl/srk>.

Overzicht bijlagen:

1. Standaarden/ketenafspraken
 - a. Overzicht
 - b. Lijst (let op: online zijn alle eigenschappen/kolommen zichtbaar)
2. Referentiedocumenten
 - a. Overzicht
 - b. Lijst (let op: online zijn alle eigenschappen/kolommen zichtbaar)
3. Organisaties die standaarden uitgeven en beheren
4. Organisaties en voorzieningen in de strafrechtsketen
5. Overlegorganen in de strafrechtsketen